

ת"פ 26123/07/14 - מדינת ישראל נגד נגד, מנחם מגן, ***יהלומי נאמנים בע"מ

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 26123-07-14 מדינת ישראל נ' מגן ואח'

בפני	כבוד השופט דוד רוזן
טוען לזכות	שי רביב
מאשימה	נגד מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	1. מנחם מגן
	2. ***יהלומי נאמנים בע"מ

החלטה

לפניי טענתו של מר שי רביב (להלן: המבקש) לפי סעי' 21(ד) לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 (להלן: חוק איסור הלבנת הון), לזכויות בחלק מרכושו של מר מנחם מגן (להלן: הנאשם).

א.רקע עובדתי:

ביום 31.05.2015 הורשע הנאשם על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בשורה ארוכה של עבירות לפי חוק איסור הלבנת הון, חוק העונשין, תשל"ז-1977, פקודת מס הכנסה (נוסח חדש), תשכ"א-1961, וחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975. ביום 15.06.2015 נגזר דינו של הנאשם לעונש של 4 שנות מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי, וקנס בסך 125,000 ₪.

במסגרת ההסכמות עם הנאשם עתרה המדינה לחילוט בשווי של כ-5,000,000 ₪ מרכושו של הנאשם, שנתפס במסגרת ההליך הפלילי ופורט בנספח הרכוש בכתב האישום. זאת, לאחר שהנאשם הצהיר בהסכם הסדר הטיעון כי הוא הבעלים החוקי של רכוש זה. במסגרת גזר דינו של הנאשם, שניתן ביום 15.06.2015, קבעתי כי החלטה בעניין חילוט הרכוש תינתן לאחר שמיעתם של הטוענים לזכויות ברכוש זה.

המבקש, יחד עם צדדים שלישיים נוספים הטוענים לזכויות ברכושו של הנאשם, הגיש תצהיר לתמיכה בטענותיו. ביום 01.07.2015 התקיים דיון בו נשמעו טענות הצדדים לעניין החילוט. במעמד זה נחקרו הטוענים לזכות, לרבות המבקש, על תצהיריהם.

ב. טענות הצדדים:

לטענת המבקש, סיכם עם הנאשם כי הלה יעמיד לו בישראל סך של 410,000 יורו כנגד העברה כספית בסך האמור לחשבון בנק בחו"ל, וזאת לצורך תשלום עונש קנס שהושת על המבקש במסגרת תיק פלילי בו הורשע. לדברי המבקש, בחודש ינואר 2012 אכן העביר בהנחיית הנאשם סך של 410,000 יורו לחשבון בנק בהונג קונג, אולם משנתפס רכוש של הנאשם ע"י המדינה מספר ימים לאחר מכן - לא הצליח לקבל כספו בישראל כמוסכם עם הנאשם.

לטענת המאשימה, יש לדחות את טענתו של המבקש לזכות ברכושו של הנאשם, שכן המבקש לא עומד בתנאים שנקבעו לעניין זה בפסיקה (1). המבקש לא הוכיח כי בידו זכות קניינית או זכות אובליגטורית מוכרעת לקבלת כספים מהנאשם; (2). המבקש אינו תם לב.

ג. דין והכרעה:

לאחר ששמעתי את הצדדים, נחה דעתי כי דין הטענה לזכות ברכוש להידחות.

ג.1. המסגרת המשפטית:

בדין הישראלי קיימים שני מסלולים למניעת חילוט רכוש לפי חוק איסור הלבנת הון: המסלול הקנייני, הקבוע בסעי' 36ג(א) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973, שחל גם על הליכי חילוט לפי חוק איסור הלבנת הון מכוח הוראת סעי' 23 לחוק איסור הלבנת הון (ראו בש"פ 6817/07 **מדינת ישראל נ' סיטבון ואח'** (פורסם במאגרים המשפטיים) (להלן: עניין סיטבון)); והמסלול האובליגטורי, המעוגן בתיבה "נימוקים מיוחדים" שבסעי' 21(א) לחוק איסור הלבנת הון (ראו ע"א 8679/06 **חביץ ואח' נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים המשפטיים) (להלן: עניין חביץ)).

ג.2. המסלול הקנייני:

סעי' 36ג(א) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 קובע כדלקמן:

36ג. (א) בית המשפט לא יצווה על חילוט רכוש לפי סעיפים 36א או 36ב, אם הוכיח מי שטוען לזכות ברכוש כי הרכוש שימש בעבירה ללא ידיעתו או שלא בהסכמתו, או שרכש את זכותו ברכוש בתמורה ובתום לב ובלי שיכול היה לדעת כי הוא שימש או הושג בעבירה.

על פי הפסיקה, על הטוען לזכות ברכוש להוכיח כי רכש זכות קניינית או מעין-קניינית בנכס אותו המדינה מתכוונת לחלט:

"אכן, המחוקק הכיר בכך שייתכנו מצבים בהם תתמודדנה זו מול זו, ביחס לאותו רכוש, טענת המדינה לזכותה לחלט וטענתו של צד שלישי תם לב לזכות באותו רכוש, ואשר בהם יהא זה מוצדק שלא להורות על חילוט חרף האינטרס הציבורי שהוא משרת. כפי שצוין בחלק אחר של הדיון,

עסקין במתח הנוצר בין האינטרס הציבורי שבחילוט לזכות הקניין של הפרט תם לב. לעניין זה נראית לי פרשנותה של המדינה לתיבה "טוען לזכות ברכוש" עדיפה על הפרשנות המוצעת על ידי יעד ושפר. על פי פרשנותה של המדינה, על מנת שייחשב אדם ל"טוען לזכות ברכוש", נדרש כי הוא יהא בעל זכות קניינית ברכוש, ולמצער בעל זכות בנכס מסוים באופן היוצר זיקה בינו כנושה לבין אותו נכס ... הדרישה כי הטוען לזכות לא ידע על כך שהרכוש שימש בעבירה או שלא יכול היה לדעת כי שימש או הושג בעבירה, תומכת גם היא בפרשנות לפיה טוען לזכות ברכוש הוא מי שרכש זכות קניינית או מעין קניינית ברכוש, שכן אין זה מתקבל על הדעת כי דרישה זו תוחל על הנושה ביחס לכל נכס מנכסי הנאשם."

(עניין סיטבון, בפסקה 48; הדגשות שלי - ד.ר.)

על כן, התנאי הבסיסי בו על הטוען לזכות במסלול הקנייני לעמוד הוא כי מדובר בזכות קניינית או מעין-קניינית.

האם למבקש זכות קניינית או מעין-קניינית ברכושו של הנאשם?

התשובה לשאלה זו היא שלילית. גם אם אקבל את גרסתו העובדתית של המבקש במלואה - ואיני קובע מסמרות בעניין - הרי שהמבקש הצליח להצביע לכל היותר על זכות אובליגטורית כלפי הנאשם.

על פי גרסתו, המבקש העביר סך 410,000 יורו לחשבון בנק בחו"ל, שאינו שייך לנאשם, כנגד הבטחת הנאשם למסור לו את אותו סכום בישראל על פי דרישתו. אין חולק כי מדובר בהבטחה חוזית של הנאשם כלפי המבקש.

הנאשם הורשע בכך שניהל עסק בלתי-מורשה למתן שירותי מטבע, מעין "בנק" מחתרתי ששירת "לקוחות" רבים בדומה למבקש, בו עברו מזומנים בהיקפים עצומים על בסיס יומיומי. בנסיבות אלה, אין תמה כי המבקש אינו יכול להצביע על זיקה לכספים ספציפיים מתוך הכספים שנתפסו ברשות הנאשם.

משכך, מעמדו של המבקש כלפי הנאשם הוא מעמד של נושה אובליגטורי בלבד, ואין הוא נכנס בגדרי המסלול הקנייני.

ג.3. המסלול האובליגטורי:

סע' 21(א) לחוק איסור הלבנת הון קובע כדלקמן:

21. (א) הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 3 או 4, יצווה בית המשפט, זולת אם סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפרט, כי נוסף על כל עונש יחולט רכוש מתוך רכושו של הנידון...

כפי שקבעה הפסיקה, התיבה "מנימוקים מיוחדים" שבסעיף זה היא זו שמאפשרת גם לאלה המחזיקים בזכויות אובליגטוריות בלבד ביחס לרכוש מושא החילוט לטעון לזכות ברכוש זה. יחד עם זאת, הפסיקה קבעה תנאי מקדמי לכניסה למסלול זה, לפיו על הטוען לזכות להראות כי בידו זכות מוכרעת ברכוש מושא החילוט, דהיינו כי הוא אוזז

בזכות שעוגנה בהחלטה שיפוטית:

"אולם, קודם לשאלה מהם "נימוקים מיוחדים" שבשיקול דעתו של בית המשפט, עולה שאלה מקדמית באשר למיהות הטוענים הרשאים מכוח הוראת סעיף 21(ד) לחוק להתנגד לחילוט בטענה שמתקיימים "נימוקים מיוחדים" ... ודוק: כאשר מדובר ב"טוענים לזכות", אין הכוונה לטענה בעלמא, ואין מקום לכך שבמסגרת ההליך הפלילי יתקיימו הליכים לבירור שאלת קיומה או היעדרה של נשייה. לכן, רק בעלי זכות מוכרעת ביחס למסת הנכסים הכללית, או מקצת הימנה, להבדיל למשל מטוענים לעילה בכוח ביחס אליה, נכנסים לגדרה של פרשנות זו לסעיף 21(ד) לחוק."

(עניין חביץ, בפסקה 8; הדגשה שלי - ד.ר.)

המבקש לא הציג כל החלטה שיפוטית המקנה לו זכויות ברכושו של הנאשם. כל טענתו מתבססת על תצהירו ועל תיעוד העברת הכספים לחשבון בנק בהונג קונג. לפיכך, בהיעדר הוכחה כי בידו זכות מוכרעת אין המבקש נכנס אף בגדרי המסלול האובליגטורי.

ד.סוף דבר:

טענת המבקש לזכות ברכוש נדחית. משקבעתי את שקבעתי לעיל, מתייתר הצורך להכריע ביתר טענות הצדדים.

בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

המזכירות תעביר העתק ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, א' אלול תשע"ה, 16 אוגוסט 2015, בהעדר הצדדים.